

Věda & umění / Science & Art

Jsme mimozemšťané (povídka)

We Are Spacemen (short story)

JAROSLAV MALINA

Ústav antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, Viniarská 5, 603 00 Brno

Aula maxima Bolivijské univerzity v La Pazu byla přeplněná. Snad nikdo z těch, kdo ve městě něco znamenali, si nechtěl nechat ujít tak výjimečnou příležitost. Pozvánka na slavnost byla potvrzením příslušnosti k společenské smetánce. Kromě Lapazanů zde bylo mnoho hostů protagonisty, kvůli němuž byla slavnost pořádána, světoznámého Klause Jensena. Hosté pocházeli z různých konců světa, zastupovali všechna možná etnika a národy: byl tu mladý Turek, šarmantní Francouz, starý zádušný Indián z jakéhosi kmene v povodí Amazonky, čiperný Číňan, vznešená elegantní Indka, obtlouklá stárnoucí Řekyně i manželka místního profesora klasické filologie, jenž v této době zastával funkci rektora. A byli tu také lidé, kteří nepůsobili exoticky svým vzhledem, nýbrž svou přítomností v těchto místech: byl tu i doktor Hlaváč z Náprstkova muzea v Praze, který už půl roku studoval život Aymarů u jezera Titicaca a odjel na dva dny do La Pazu, aby si nakoupil filmy, magnetofonové pásky a jiný materiál pro dokumentaci, který mu docházel. Když se dověděl o Jensenově přednášce, rozhodl se zůstat ve městě o den dále. Takovou příležitost si nenechá ujít. Doufal, že přes své nespolečenské oblečení, plátěné kalhoty a tričko, se do auly dostane. Využije toho, že má na krku fotoaparát, a bude vystupovat jako reportér. Záměr mu vyšel. Přitočil se k jedné novinářce z redakce deníku *Time* a šikovně vedle ní proklouzl.

Vysokohorské podnebí La Pazu působilo cizincům potíže. Trpěli nedostatkem kyslíku, v nadmořské výšce více než tři tisíce šest set metrů nad mořem měli dýchací potíže. V aule nebylo sice k hnutí, ale přesto tam bylo docela příjemně. Klimatizační zařízení bylo nastaveno tak, aby tlak vzduchu pokud možno dobře vyhovoval cizincům i místním.

Aula se nacházela v impozantně působící nové kruhové budově, dokončené teprve před rokem. Architekt, který stavbu navrhoval, se zřejmě inspiroval římským Pantheonem. Stav-

bu uzavírala mohutná klenba, vzbuzující dojem nebeské bány. Vnitřní stěny byly obloženy vzácnými kameny, mezi nimiž jiskřivá bělost carrarského mramoru umocňovala krásu domácích pestrobarevných mramorů z bolivijských lomů. Výzdobu působivě doplňovaly dokonalé kopie slavných antických soch. Dekorační obklady, sloupy, římsy a sochy kromě estetického účinku pomáhaly vytvářet skvělou akustiku, a navíc dobře skryly nejnovější technické vymoženosti: osvětlovací rampy, televizní monitory, videorekordéry, reproduktory a elektronické aparatury, řízené minipočítačem.

Výstavba honosné auly byla nákladná a rozpočtem univerzity pořádně zahoupala. Proto se v akademických kruzích

Adolf Born, *Jsme mimozemšťané*, 2010, pastel, 40x28 cm.

objevovaly hlasy, že tato okolnost ovlivnila výběr kandidáta na udělení čestného doktorátu: Klaus Jensen měl ze všech navržených nejvyšší konto v bance a byl známý svou štedrostí. Vědecká pocta mu dosud nebyla udělena a vědělo se, že na získání čestného doktorátu mu záleží. Znamená pro něho naplnění celoživotní touhy, určitě se zachová velkoryse. Výsledek hlasování v rektorské radě byl po bouřlivé diskusi nakonec jednomyslný. Zsvěcení akademičtí funkcionáři se v kuloárech dohadovali, jestli Jensen poskytne univerzitě tučný šek, který vyspraví její ztenčené konto, zda zařídí speciální laboratoř nebo bude dotovat zřízení nové katedry či založí nějakou prosperující nadaci.

Jensen přijal rozhodnutí vědecké rady Bolivijské univerzity o udělení doktorátu honoris causa a pozvání k slavnostní promoci s hlubokým dojetím. Když dopis otevřel a zprávu si poprvé přečetl, zažil jeden z nejšťastnějších okamžiků. Konečně se mu dostává uznání, o němž snil celá léta. Odborníci jeho archeoastronautickou teorii předpokládali dosud většinou odmítali jako pseudovědeckou, proto na ně pohlížel s despektem a považoval je za zlostnaté. Vskrytu však doufal, že někteří časem prohlédnou a jeho koncepci uznají. Uvědomoval si, že každá teorie, má-li přinést odpovídající výsledky, musí být odborníky vzata na vědomí a alespoň zčásti respektována. Obdiv laické veřejnosti je sice významný, ale sám o sobě nestačí. Čestný doktorát je nejlepším projevem přijetí jeho díla. Představoval si sice, že mu bude udělen na některé z nejstarších a nejslavnějších univerzit – v Cambridgi, v Oxfordu nebo na Harvardu –, ale teď měl pocit, že získal doktorát na nejpokrokovější univerzitě světa. Svou progresivnost jasně prokázala tímto činem, první a zatím jediná mu uděluje čestný doktorát jako výraz uznání jeho celoživotního úsilí! Lapazská univerzita správně zhodnotila jeho dílo: vytvoření ucelené teorie o vzniku a vývoji člověka a lidské civilizace. On velkolepou činností moderní univerzity správně ocenil a velkoryse podpořil.

Na slavnostní promoci se náležitě připravil. Nechal si na vlastní náklady co nejrychleji pořídit plány auly, popisy instalovaných technických zařízení a návod k obsluze terminálu řídicího počítače s pokyny k sestavení minisouboru vstupních dat. Do zahájení ceremonie zbývalo něco málo přes půl hodiny. Jensen nahlédl do auly. Chtěl se ujistit, zda na poslední chvíli nedošlo k nepředvídaným okolnostem, které by mohly narušit hladký průběh slavnosti a plánovaný scénický doprovod jeho inaugurační přednášky. S uspokojením konstatoval, že atmosféra je stejně živá jako na četných přednáškách prozanícené stoupenky jeho teorie, a nyní se cítil na svou přednášku zvláště dobře připravený. Instalace jeho audiovizuálních pomůcek dodávala aule zvláštní ráz. Panoramatické plátno, obepínající polovinu kruhových stěn, bylo sestaveno z patnácti úzkých dlouhých pruhů. Zatím byly napjaty všechny díly stejně, v horní části byly od stěny trochu odkloněny. Barevně přecházely spojitě od světle modré zezdola až po úplně temnou modř nahoře, takže spolu s klenbou kopule vytvářely dojem vesmírného prostoru. Na třech středních pruzích byl pomocí zvláštní projekce promítnut zvětšený obraz Brány slunce z Tíwanaka. S potěšením se ujistil, že imponantní

monolit kupodivu nepůsobí v uzavřeném prostoru auly nijak tísnivě a přitom neztrácí nic ze své monumentalitě v plenéru, ve volné krajině kolem Tíwanaka v blízkosti jezera Titicaca. Bůh slunce na ústředním reliéfu jako by zlidšťoval a přibližoval nekonečný vesmír a člověka do tohoto úžasného prostoru uváděl a bral ho přitom pod svou všemocnou a láskyplnou ochranu.

Z útržků hovorů, které stačil zachytit, bylo zřejmé, že jeho zájem pochopili přítomní správně. Dámám se bůh z brány zdál ještě krásnější než ve skutečnosti, připadal jim bližší a laskavější a pánové uznale oceňovali velkolepé pojetí scény. Byl spokojen, tak vřelý přijetí ani neočekával. Pozitivní motivace byla patrna na první pohled a projevovala se ve všem, v každém sebemenším detailu, dokonce i v oblečení. Skoro všichni pánové měli smokiny a toalety dam pocházely určitě z nejlepších módních salonů. Ubezpečoval se, že dostává doktorát na nejskvělejší univerzitě. V zatuchlém Oxfordu ani v upjaté Cambridgi by jeho veliké myšlenky nedokázali tak pružně pochopit. A Harvard se svou tolerantností k výstředním názorům by zase nebyl zárukou potřebné úcty a důstojnosti.

Mimoděk si vzpomněl na středoškolského profesora Bergera. Škoda že se toho nedožil, pomyslel si. Už v prvním ročníku gymnázia vycítil, co si tento navenek korektní profesor myslí o jeho schopnostech, jak mu dával najevo, že ho nechává projít bez reparátu jenom z milosti, aby se s ním u opravných zkoušek nemusel potkat. Kdyby teď Berger viděl, jak ho tenkrát podcenil!

Promoční ceremonie probíhal podle programu. Čerstvý doktor po složení slibu zjehle a vřele, ale důstojně poděkoval Bolivijské univerzitě za prokázanou poctu. Patričně zdůraznil, jak hluboce si váží, že se jeho skromné práci takové cti dostalo právě zde, v těchto slavných místech, jak je dojatý, že mohl vstoupit do světa oficiální vědy právě touto imponantní branou, Branou slunce, cestou, kudy přišla na Zemi civilizace z vesmíru. Nejstarší civilizace na světě! Brána slunce byla svědkem počátku lidské kultury. Dnes je svědkem jejích nejskvělejších výsledků, velikých úspěchů, které představuje Bolivijská univerzita, stojící v blízkosti Tíwanaka.

Děkovný projev byl z velké části dílem okamžité inspirace. Svůj původní záměr v poslední chvíli poněkud pozměnil. Když vcházel v čestném průvodu do auly, všiml si, že by se mohl při troše štěstí postavit tak, aby se ocitl uprostřed Brány slunce, která by zářila na panoramatickém plátně za ním, a že by mohl působivě této situace využít: hned při poděkování za doktorát, ještě před vlastní inaugurační přednáškou vyzdvihne spojení nejstarší, největší a nejslavnější minulosti lidstva s Bolívií, a zabrnká tak na národní cit a hrdost domorodců. V duchu si zamnul ruce, už na počátku získá sympatie. Po celou dobu obřadu pečlivě dbal, aby se od místa ve středu Brány slunce příliš nevzdálil a aby se na ně mohl v pravou chvíli nepozorovaně posunout, což se mu podařilo. Reakce na poděkování novopečeného doktora honoris causa byla srdečná. Potlesk nebral konce a Jensenovi se zdálo, že snad nikdy neutichne.

Cítil se vytečně. Byl si vědom, že působí důstojně, promoční talár v něm vzbuzoval slavnostní pocit, který ho až nadnášel.

Padl mu dokonale. S potěšením hodnotil, že ani v padesáti letech nemusí talár na jeho postavě nic zakrývat ani vylepšovat. Žádný z akademických hodnostářů se mu nemůže rovnat. Udělal dobře, že si jej objednal na míru, což univerzitní pedel diskrétně zařídil v salonu pana Suaréze, nejlepším v La Pazu. Pedel Maradona projevil ochotu a pochopení, v podstatě odpovídající potěšení z bankovky překvapivě vysoké hodnoty. Teprve po třetím pedelově úderu na zvučný gong se sál uklidnil. Ovace vystřídal napjaté očekávání.

Jensen měl pocit, že má publikum na své straně. Dobrý kontakt navázal hned zpočátku, když poděkoval za udělenou poctu. Uvedl se jako bodrý a srdečný člověk, v přednášce se představil jako vážný a velice střízlivý, až puntičkářsky korektní, skromný a seriózní vědec. Promotorovo oslovení „Doktore Jensene“ ho však vyvedlo z kontextu, do očí mu z dojetí málem vstoupily slzy. Musel vynaložit velké úsilí, aby se uklidnil a aby se mohl se soustředit na svůj výklad.

„Vážené dámy, vážení pánové!“ pronesl slavnostně a na okamžik se odmlčel.

„Dovolte laskavě, abych vám stručně nastínil základní principy, metody a výsledky teorie, k níž jsem dospěl v průběhu více než třicetileté vědecké práce.“

Začal hlasem prozrazujícím vzrušení a postupně přecházel do klidného, věcného tónu a jeho zvučný hlas se v obrovské aule s výbornou akustikou příjemně rozezněl. Svým zjevem, vystupováním a kultivovanou angličtinou budil dojem hluboce vzdělaného člověka, který s přehledem dokáže zvládnout každou situaci. Dokázal získat sympatie většiny přítomných. Mnozí si představovali, že právě jeho by si rádi vybrali za společníka, každý do jiné situace, každý podle svého gusta. Rektor se docela těšil na přátelský rozhovor po skončení inaugurační přednášky a uvažoval, že společnou večeři příštího dne uspořádají jako soukromou slavnost. Primátor litoval, že Jensen není lapazským občanem, a rozhodl se, že podá na příštím zasedání městské rady návrh, aby byl jmenován čestným občanem města, což bude vítaný důvod k dalšímu pozvání doktora Jensena do La Pazu. Novinářka María Carlosová, absolventka lapazské univerzity a zdejší spolupracovnice newyorské redakce časopisu *Time*, uvažovala o tom, že se při recepci vloudí do přízně tohoto příjemného chlapíka, aby ji, místní rodačku, pozval a provedl milými starými hospůdkami, což nebyl vzhledem k jejímu atraktivnímu vzhledu žádný nereálný sen. I Hlaváč, který se slavnosti účastnil z recese, aby si vyzkoušel, jak na něho zapůsobí osobní vystoupení nejslavnějšího pseudovědce, a aby se podíval, jak moc zabírá na jiné lidi, zvláště v této společnosti, kde bylo i dost seriózních vědců, musel připustit, že Jensen je zajímavý chlapík.

Jensen pokračoval klidným hlasem.

„V roce 1981 vyslovil slavný britský astrofyzik sir Fred Hoyle ve své knize *Evoluce z vesmíru* domněnku, že inteligence, a dokonce ani sám život nevznikly na Zemi. Soudí, že člověk je novým modifikovaným tvarem, pocházejícím z dřívějších forem života, které posloužily jako stavební kameny.

Domnívám se, že přesnější by bylo hovořit zde o stavebních prvcích. Vzájemně se totiž mohly spojovat, integrovat a ovlivňovat – a vytvářet tak i nové zvláštní druhy. Z nich pak pře-

žívaly ty, které dobře odpovídaly podmínkám prostředí, kam byly vyslány. V našem případě to znamená na Zemi. Základním problémem je, kdo tyto primární stavební prvky života vyslal. Dalším problémem zůstává, kdo je stvořil.

Nositel Nobelovy ceny profesor Francis Crick, objevitel dvojité šroubovice DNA, první z uvedených problémů v roce 1983 částečně vyřešil. Dospěl k názoru, že vysílání stavebních prvků života je logičtější než vlastní transport mimozemských astronautů z vesmíru k nám na Zemi. Svou teorii podložil závažnými argumenty: vesmírné lodě jsou příliš pomalé a astronauti příliš velcí. – A neskladní,“ dodal žoviálně.

Většinu tváří v sále rozvlnil úsměv porozumění. I Hlaváč se pousmál těm velkým kosmonautům, ale úsměv mu zhořkl. Tak vida, pomyslel si, i věda se Jensenovi hodí. Cituje laureáty Nobelovy ceny a málem si dovolil jejich práci hodnotit, jako by on sám byl průkopníkem vědeckého pokroku.

„Profesor Crick má pravdu,“ pokračoval Jensen, jako by četl Hlaváčovy myšlenky. „Zatímco ani na největší vesmírná plavidla se nemožou umístit stovky, ba ani desítky astronautů, životodárné pouzdro – kontejner pro transport stavebních prvků života – může mít rozměry husího vejce a přitom stavebních prvků života se do něj pohodlně a bez problémů umístí miliardy. Pouzdro může pak kamkoli dopravit i docela malé kosmické plavidlo.“

Tak prakticky až dnes tito věhlasní vědci, doktor Hoyle a laureát Nobelovy ceny profesor Crick, svými astrofyzikálními a biochemickými výzkumy, vysoce specializovanými a sofistikovanými, v jednotlivostech podpořili moji ucelenou teorii, kterou buduji a rozpracovávám od počátku šedesátých let. Moje principiální objevy však spadají již do padesátých let.“

Přednášející se na okamžik odmlčel a celý půlkruh patnácti dílů panoramatického plátna pokryly spousty zlatých hvězd, měsíců a sluncí. Nikdo z přítomných nepostřehl, kdy zmizel obraz Brány slunce. Až teď, jako na povel, vyvolal jejich zaujetí fantaskní vesmír. Díky speciálním projektorům a důmyslným mechanismům, umožňujícím měnit úhel a natočení pláten, navíc v libovolném pořadí a v různých kombinacích, vznikala velkolepá podívaná. Jakýsi barvitý, neobyčejně živý rej. Mnozí posluchači v sále měli dojem, že se stávají jeho součástí a putují vesmírem.

Hlaváč se sice docela dobře bavil, ale na druhé straně pociťoval nepříjemné rozpaky. Taková pestrobarevná podívaná přece na univerzitu nepatří. Zvláště když s tématem nemá nic společného. Připomíná spíš pořad v planetáriu, který se uvádí pro děti v neděli před polednem. Audiovizuální technika by měla být používána k tomu, aby problém přiblížila a objasnila, a ne aby od něj odváděla a diváka rozptylovala. Podívaná plná ohromujících efektů patří do varieté.

Jensen odtrhl oči od fascinovaného publika, pozvedl hlavu a zahleděl se k vrcholu kopule.

„Když se zrodily první krystalky, které se v úžasných metamorfózách podivuhodně spojovaly a proměňovaly, až vytvořily nádhernou planetu Zemi, existovaly ve vesmíru, a dokonce i v naší Galaxii myriády hvězd, každá s rodinkou svých planet. V některých z těchto soustav život tehdy již skomíral, jinde byl v rozkvětu. – U nás teprve začínal,“ zdůraznil.

Promlouval nyní podmanivým hlasem meditujícího básníka. Pak udělal odmlku, která trvala přesně tak dlouho, aby přítomní měli možnost plně procítit závažnost jeho slov. A přesně tak dlouho, jak měl vyznačeno po kraji textu přednášky na pultíku před sebou. Jensenovy poznámky připomínaly itinerář navigátora v rallye cestovních automobilů. O pečlivém propočtu neměl však nikdo z přítomných ani zdání. Všechno plynulo hladce a přirozeně.

„Z toho vyplývá, že planeta Země nemohla být prvním místem vzniku života ve vesmíru. Něco si myslet, a tvrdit opak by byl projev naivní neznalosti a nabubřelého velikášství, projev přízemní zaslepenosti a pozemského antropocentrismu. Takový postoj, braný důsledně, by nás přivedl k negativismu a jeho důsledkem by mohla být apatie a destrukce. – Nastal by úpadek lidstva.“

Jensen nechal chvíli působit výhrůžnou závažnost svých posledních slov a pak promluvil zvolna a vmlouvavě.

„Každý racionálně uvažující člověk musí uznat, že to, co někde končí, nemohlo původně vzniknout tam, kde teprve začíná. Z klíčků vyrostle rostlina a ta může dát po čase plod. Takové klíčky života vyslaly do vesmíru pradávnej civilizace, aby se u nás ujal, vyrostly z nich rostliny a daly plody. Je to přesná analogie situace, kterou každý z nás kolem sebe vidí a pozoruje. Stáváme se svědky skvělého dobrodiní našich mimozemských přátel a ochránců, kteří dali vzniknout našemu světu a životu v něm.“

Z milionů životodárných pouzder, která mimozemšťané vyslali do vesmíru, mnohá nedošla naplnění svého účelu, nedorazila do míst, kde byly podmínky pro jejich rozvoj příznivé. Některá z nich se roztavila ve Slunci, jiná zanikla v měsíčních kráterech. Jen některá dospěla k svému cíli, jen nemnohá se dostala až k nám. Ale ani z těch, jež dopadla na Zemi, se všechna neujala. Zmrzla na ledových pláních zemských pólů, jiná strhly prudké víry do mořských hlubin oceánů, nebo se seschla a rozpadla v pouštním prachu.

Některá se ujala!“ prohlásil s úlevou.

„Do míst, která jsou dnes pro život třeba nepříznivá, dorazila v době, kdy tam byly podmínky pohostinné. Stalo se tak ve východní Africe, v Olduvaiské rokle v dnešní Tanzanii, ale třeba i na jiných místech naší planety, o nichž dosud nevíme. Avšak jejich objev nebude pro nás žádným překvapením. Jestliže se například naleznou pozůstatky dosud nejstaršího pozemského sídlení člověka třeba v Moskvě nebo ve Washingtonu, nebude to pro nás nic divného, nýbrž jen důkaz toho, že v těchto oblastech byly vhodné okolnosti, aby se sémě života mohlo ujmout, a že se tak skutečně stalo. Nebudeme si pak lámat hlavu, zda Olduvaiská rokle, Moskva nebo Washington byly první, protože budeme vědět, že všechny klíčky života pocházejí z téhož zdroje a není žádnou zásluhou, že zrovna ty či ony byly objeveny jako první.“

Každý z nás ví, že i pouhá rostlina potřebuje ke svému životu a růstu ochranu a péči. Proto mimozemšťané veškeré dění na Zemi po celou dobu pečlivě sledovali a v jistém smyslu střežili celý vývoj živé přírody, aby pak v okamžiku, kdy živočišné formy dospěly do vývojového stadia hominidů, mohla nastat chvíle kontaktu.

Mimozemšťané přišli!“ oznámil samozřejmě a přehlédl sál.

„Objevili se v krátkém okamžiku, jako by spadli z nebe, aby ubohým hominidům vnikli inteligenci a předali jim některé důležité znalosti a dovednosti.“

Ale ti, kterým přišli pomoci, jim bohužel neporozuměli. Mimozemšťané byli pro ně prapodivné bytosti. Báli se jich a zmateně před nimi prchali do pralesů a ukrývali se v jeskyních. Byli to neboží tvorové, hloupí a bázlivi, kteří se starali jen o potravu a o únik do bezpečí. Veškerý program jim vyčerpávalo uhájení holého živobytí. Jejich životní princip určoval a řídil pouhý biologicky podmíněný instinkt.

Byla to v jistém smyslu beznadějná situace: i kdyby se jim mimozemšťané snažili co nejlépe vysvětlit, proč přišli a co chtějí udělat, stejně by jim neporozuměli. Nebyli totiž s to pochopit, že jim přinášejí dobrodiní! A velikou poctu, že právě jim je dávana šance stát se prvou pralidskou pozemskou civilizací! Za těchto okolností mimozemšťanům nezbylo nic jiného než zorganizovat odchyt. Z ulovené tlupy hominidů vybrali podle speciálních a velice náročných testů nevhodnější exemplář, nejzdatnějšího budoucího muže. Tomuto jedinci cosi odňali – my dnes víme, že buňku – a s ní pak provedli složitou genetickou operaci: uložili ji do speciálního modifikačního prostředí a pomocí infuzí a implantací komplikovanými metodami vytvářeli složitý komplex. – Tak dlouho, až se vyvinul ve vajíčko. Všechny pochody mimozemšťané pochopitelně sledovali na monitoru, případné deviace usměrňovali a znovu a znovu testovali atributy zárodku. Celý proces nepochybně řídili pomocí superpočítače. Jakmile vajíčko dozrálo – přesný okamžik, kdy se to stalo, určil počítač –, implantovali je nejlepší odchycené samici.

Byl to náročný experiment, protože v případě neúspěchu museli mimozemšťané celý postup od začátku opakovat. – Včetně odchytu,“ zdůraznil Jensen.

„Přestože celá operace byla pečlivě naplánována, precizně prováděna a kontrolována, určitá rizika zůstávala. Byly zde faktory, které nešlo ovlivnit: samice totiž byla pouhý hominid, nebylo možno ji poučit, jak se má chovat, aby implantované embryo řádně donosila. Neměla ani potuchy, o jak důležitou operaci jde, že její potomek má být prvním lidským stvořením.“

S inteligencí a s rozumem,“ řekl naléhavě přitlumeným hlasem.

„Ale i když všechno dopadlo dobře, v této fázi nebyl celý úkol ještě zdaleka u konce. Existoval sice jeden muž, nový člověk, ale k rozvoji lidstva byli potřeba alespoň dva.“ Udělal řečnickou pauzu.

„Muž a žena,“ řekl jemně.

„Celou proceduru bylo třeba opakovat. Možná dokonce vícekrát, protože druhý vyšlechtěný jedinec musel být jiného pohlaví. Bylo nutno získat ženského jedince! – Dnes všichni vidíme, že se to podařilo,“ dodal s úlevou.

Pak se srdečně rozesmál a přehlédl publikum laskavým pohledem. K jeho zvučnému smíchu se připojilo několik halasných mužských hlasů i pisklavé a pronikavé hlasy dam, až se k nim nakonec přidalo skoro celé auditorium. Jensen mrkl na stopky a do itineráře. S uspokojením zjistil, že všechno kla-

pe. Smích sice trval o deset vteřin déle, než předpokládal, ale našťástí právě v těchto místech prozíravě naplánoval dvacetivteřinovou rezervu.

Najednou se celý sál prozářil bělavým svítáním. Na panoramatu stříbřitých pláten se objevil zvláštní obraz. Byla to kresba na skalní stěně, která pocházela z mladopaleolitické jeskyně v jižní Francii z doby před více než dvaceti tisíci lety. Znázorňovala dva na první pohled velice podivné předměty. Po chvíli se všechna plátina, na něž byla kresba promítána, poněkud sklopila a kresba se trochu pozměnila. Zároveň se na obou krajních projekčních plátnech objevily dva zrcadlově shodné obrazy krásné, mladé a svěže vypadající sestřičky plavého severského typu. Každá z nich držela v ruce normální injekční stříkačku moderního tvaru, přesně takovou, jaké se užívají dnes. Dívky se z plátina usmály do publika a zvedly ruce tak, jako by chtěly stříkačku všem ukázat. Pěkně proti světlu, aby si ji každý mohl dobře prohlédnout. Pak jemně uvolnily sevření prstů. Ale stříkačky nespady, z obou stran se vydaly na pouť k ústřednímu obrazu, jako by se nesly beztížným prostorem, až dospěly k pravé kresbě. Nad ní se zastavily a zůstaly chvíli nehybně viset. Potom se trošku zvětšily, malinko se pootočily a posunuly, a nakonec každá z nich prakticky splynula s nějakou částí jednoho z těch pravěkých předmětů znázorněných na reprodukci obrazu ze starší doby kamenné. Hlaváč dostával postupně na Jensenův vztek, ale současně se obdivoval, jak mistrně dokáže manipulovat s myšlením a vnímáním posluchačů. Není přece potřeba žádných zvláštních znalostí, aby člověk poznal, že jde o jednoduchý trik. Znázorněné pravěké obrazce jsou tak schematické a neúplné, že do nich lze umístit jakýkoli předmět, jehož podstatná část má obdélníkový průřez. Jensen však neposkytne divákovi ani na okamžik možnost, aby sám zapřemýšlel, nepřetržitě udržuje jeho pozornost, směřuje ji a upoutává, i když z velké části nehoráznými nesmysly.

„Vážené dámy, vážení pánové!“ vydechl Jensen úžasem. „Každý z vás na vlastní oči vidí tu fantastickou shodu! Pouhá podobnost celkového tvaru nebo zachování poměru jen některých částí by nám stačily jako naprosto přesvědčivý důkaz. My jsme dostali dokonalou shodnost! Je to až neuvěřitelné. Vždyť genové operace, události, o nichž jsem právě hovořil, se staly možná před statisíciletími! A uvědomme si, jak ty mnohdy zkreslené i naprosto zřejmé a jednoduché zprávy o událostech, které se dnes ve světě dějí, jsou málem před našima očima. Jak rychle chátrají a zanikají věci, když o ně chvíli nepečujeme. Vždyť mnohdy i za života jediné generace je třeba udělat na chalupě novou střechu nebo alespoň vyměnit nějaký trám. To ještě v nejpříznivějším případě, nedojde-li k žádné zvláštní události. Například požár, povodeň nebo i obyčejná vichřice dokáží k nepoznání změnit místa a věci, které důvěrně známe. Celá zkáza se někdy uděje v průběhu několika vteřin. Přitom jde o objekty, jejichž tvar a funkci známe. Víme, jak vypadaly i k čemu sloužily, a přesto bývá velmi obtížné, ba někdy docela nemožné jejich pozůstatky v troskách identifikovat, přestože jsou to věci a předměty veliké. My dnes víme, že právě ty nejsložitější a nejdůmyslnější přístroje a nástroje bývají mnohdy tak maličké, že jsou sotva viditelné. Je otázkou, zda bychom

některé přístroje, jež používali naši mimozemští přátelé, dokázali vůbec spatřit pouhým okem.

Z toho všeho vyplývá, že naše nářky a stesky nad absencí přírodních důkazů o návštěvách mimozemšťanů na Zemi jsou neoprávněné. – Je to rouhačství, ničím neopodstatněné!“ řekl přesvědčeně.

„Vždyť je malým, přesněji řečeno velkým zázrakem, že se dochovaly vůbec nějaké důkazy a analogie, z nichž můžeme existenci mimozemského působení na Zemi odvozovat.

Žasněme nad tou úžasnou shodou, kterou před sebou vidíme: tvar a velikost pravěkého nástroje pro genovou manipulaci, který nakreslili naši mladopaleolitičtí prapředkové před více než dvaceti tisíci lety na skalní stěnu, přesně odpovídá dnešní injekční stříkačce! Je to vlastně víc, než bychom vůbec mohli doufat objevit. Mnohem víc, než kdybychom našli přímo onu pravěkou stříkačku, ale nevěděli, k čemu byla užívána.“

Přítomní si prohlíželi působivou montáž, která v barvách vystihovala popisovanou fantastickou shodu: jeden předmět z pravěkého obrazu na skále do detailu splýval s dolní částí injekční stříkačky, zatímco píst ve druhé stříkačce, vztažený nahoru, splýval s druhým předmětem. Každý mohl shodu pozorovat, všechno vidět na vlastní oči. V itineráři pro dokonalé prožití této situace bylo publiku vyhrazeno patnáct vteřin.

„Tato pravěká skalní malba má však ještě další význam. Je prvním důkazem, že se mimozemšťanům skutečně podařilo vdechnout pozemským hominidům inteligenci. Prokazuje to schopnost malovat, tedy dovednost, kterou my všichni ani dnes nemáme. Pravěcí autoři sice neznali plný smysl a význam předmětů, které zobrazili, a zcela určitě by nám nedokázali vysvětlit účel a smysl genové manipulace, ale byli obdařeni tvořivostí a touhou ji uplatnit.

Projevily se dva z nejzákladnějších rysů skutečné lidské osobnosti: sebeuvědomění a touha k činu.

Tito naši předkové měli inteligentní mozek, a tak jím mysleli. Neměli už studené srdce, a proto rozvíjeli svou citovost. Pochopili, že ten, kdo přišel z vesmíru, jim přinesl veliký dar, že šlo o neobyčejnou událost, a tuto událost po svém zvěčnili. Z touhy, aby dobré věci trvaly, i z úcty a vděčnosti ke svým dobrodincům, mocným přátelům, bohům-astronautům.“

Jensen promlouval nadneseně, jako by také překypoval úctou a vděčností.

Hlaváč se ironicky usmál. Ještě nás snad vyzve, abychom zapěli chorál díkůvzdání. Zároveň si uvědomil, proč mnozí lidé Jensenovy teorie spontánně přijímají a proč mají takový ohlas a úspěch. Tajemní mimozemšťané nikdy nikomu neublížili, ale již pomohli a mohou nám pomoci teď i v budoucnu prakticky v čemkoli. Navíc lze existenci mimozemšťanů snadno vyřešit i ty nejsložitější a pro mnohé nesrozumitelné vědecké problémy z minulosti člověka. Zvedl se z křesla. Ani se nesnažil, aby nepůsobil hluk, a neurvale se prodíral ze sálu. Těm, které svým odchodem obtěžoval, se neomlouval, jen v duchu k nim promlouval: tím, že zůstáváte a posloucháte Jensenovy nesmysly, rozmnožujete jeho miliony.

„První krok byl učiněn. Nebyl jediný. Byly učiněny další kroky. Kontakty pokračovaly. Vždycky když bylo potřeba, přišli mimozemšťané znovu; přišli, aby pomohli.

Přišli i tehdy, když bylo všechno v pořádku. Ale vývoj se dostatečně posunul a vznikly podmínky, kdy lidem mohly být implantovány nové znalosti a dovednosti, které by jim usnadnily obživu a učinily jejich život šťastnější a radostnější.

Před dvěma miliony let naučili mimozemšťané naše předky štípat kámen a zhotovovat z něho tvrdé a ostré nástroje a zbraně, aby mohli lovit divoká zvířata a bránit se nebezpečí. I o této činnosti mimozemšťanů na Zemi ve starší době kamenné máme četné důkazy: nádherné dlouhé čepele a tenké listovité hroty z pazourku dnes vědci datují do doby před dvaceti až třiceti tisíci lety. Archeologové používají k datování velmi důmyslné, složité a obdivuhodně propracované metody, tak dokonalé, že nemáme nejmenší příčiny o nich pochybovat. Natož jim nevěřit. Žádný soudný člověk však nemůže ani na okamžik předpokládat, že tyto neobyčejně účinné, perfektně provedené a navíc estetické, fantasticky krásné předměty mohl vyrobit pravěký člověk. Ten, který sotva udržel kámen v ruce. Vždyť ani my bychom nedokázali takové předměty vyrobit! Přitom mnozí z nás mají vysoké technické školy nebo umělecké vzdělání. – Řada odborníků se pokoušela počínání údajných pravěkých kamenických mistrů napodobit a takové předměty vyrobit. Dopadli všichni stejně. – Žalostně!“ řekl přísně.

Z Jensenovy tváře bylo možno vyčíst, že toho nesmírně lituje, ale pomoci si nemůže, objektivita faktů je nedotknutelná.

„Mimozemšťané člověka stvořili a obdařili ho takovými vlastnostmi, aby mohl uhájit svůj život a zdárně se rozmnožovat, aby se rozvíjel celý lidský rod.

Již v této prvotní vývojové fázi byl člověk schopen uvědomit si, kdo je jeho stvořitel! Vyprávějí o tom prastaré mýty a legendy všech národů celého světa. Přestože se původní pramýtus během věků v různých částech světa modifikoval podle naturelu jeho vypravěčů, neexistuje na planetě Zemi ani jediná etnická skupina, která by tento mýtus neměla, kde by chyběl. Je přirozené a pochopitelné, že ho poněkud jinak vyprávějí venezuelští Pemonové než afričtí Dogoni nebo filipínští Tasadajové a jinak australské Wardamanové a američtí Mayové. Všechny varianty však obsahují jedinou základní myšlenku a popisují v podstatě tytéž události.

Mocný a dobrotivý bůh nebo bohové přišli na Zemi. V mýtech se líčí, že nebe se otevřelo a za mohutných třesků a děsivého hromobití spadlo na Zemi cosi obrovitého. To cosi vypadalo jako ohnivá koule. Když se lidé konečně odvážili otevřít oči, s hrůzou zjistili, že uprostřed pralesa je vypálená kruhová pláň. Po chvíli se z lesa vynořily podivné bytosti, veliké a krásné. Zářily a snažily se domorodcům naznačit, že přicházejí v přátelství a míru udělit jim požehnání, naučit je novým užitečným věcem.

Jindy se v mýtech říká, že uprostřed noci se na nebi objevila oslnivá záře a bylo světlo jako ve dne. Všichni s úžasem hleděli vzhůru. Pak jeden z domorodců spatřil zlatý vůz. Nejprve plul po obloze, poté několikrát zakroužil, opsal dva velké oblohy, až nakonec měkce dosedl na zem. Na to už pozemšťané nečekali. Pochopitelně se polekali a utíkali se schovat.

Je to logické počínání, měli z kosmického plavidla hrůzu. Že jde v obou případech, které jsem uvedl jako příklady za mno-

hé, o kosmické lodě, vesmírné hvězdolety, je nám dnes nad slunce jasné. Pozná to každé malé dítě, tak je jejich popis přesný! Až neuvěřitelně, uvážíme-li, že tehdejší pozemšťané byli bédnými chudáky, kteří sami ještě neměli o technice ani potuchy.

Ať tak či onak, mimozemšťané-bohové se podobali člověku, protože bůh nebo bohové tvořili ke svému obrazu. Zpočátku se člověk podobal bohu jen trochu vzhledem, po čase se mu začal přibližovat i svými dovednostmi a vlastnostmi. Bůh nebo bohové, jak vyplývá z mýtů, dále na člověku pracovali a vylepšovali ho tím nejlepším možným způsobem – už proto, že chtěli být hrdi na své dílo.

Prováděli vše nejefektivnějším způsobem. Vždycky počkali, až se vytvoří na Zemi vhodné podmínky k tomu, aby lidstvo zase dál něčemu přiučili. Počínali si přitom obezřetně. Sledovali, jak si člověk na Zemi vede, jak zvládá novou technologii, kterou mu předali. Když jí dokonale porozuměl a když ji zvládl, vyčkali ještě na vhodné klimatické, geologické a ekologické podmínky a v příhodném okamžiku přišli na svět znovu. – S dalšími novotami,“ zdůraznil.

„Tak přinesli lidem zemědělství. Díky nejmodernějším archeologickým výzkumům dnes víme, že k tomu došlo před deseti tisíci lety. Nejprve pochopitelně v té oblasti, kde byly nejlepší podmínky. To znamená v oblasti Předního východu. Když nastaly příznivé okolnosti jinde, přišli se zemědělstvím i tam. Aby pozemšťany povzbudili, netvářili se mimozemšťané jako mentorští učitelé, kteří jenom poučují, ale také lidem leccos sami udělali, aby jim dodali nadšení. Monumentální megalitické stavby a impozantní sochy byly pro tento účel nejvhodnější. Tehdejší obyvatelům se nesmírně líbily a velikostí vzbuzovaly ohromné zaujetí. A působily dlouhodobě. Vždyť některé se dochovaly dodnes a líbí se i nám. Dokonce i jejich zříčené pozůstatky jsou velice působivé a těžko si dnes vůbec můžeme představit, jak skvělý dojem musely vyvolávat, když byly nové!“

Světla v aule zvolna pohasínala a současně temněla i promítací plátna. Avšak za okamžik se situace proměnila. Sál dále temněl, ale promítací plátna se od středu do stran prosvěcovala, až se projasnilo celé půlkruhové panoráma. Všechno trvalo déle než minutu, takže diváci mohli sugestivní proměnu dobře procítit. Do této atmosféry slavnostně zazněl řečníkův hlas.

„Teď se spolu vydáme na dlouhou cestu. Budeme kráčet tisíci lety věků, celým světem, po stopách našich tvůrců, mimozemských astronautů.“

Na plátnech se postupně vynořovaly egyptské pyramidy, pyramidy ve Střední Americe, megalitické pevnosti v peruánských Andách, zbytky obrovitých staveb v Tíwanaku, kolosální olmécké sochy a sochy z Velikonočního ostrova v zajímavých barevných a tvarových kompozicích a znovu se objevila monolitická Brána slunce. Pak celé půlkruhové panoráma pokryla planina Nazca. Nádherné bělavé linie, geometrické obrazce i stylizované obrazy zvířat, pavouka, opice, kolibříka a kondora, svítily svou bělostí na pozadí temných štěrků tak pronikavě, až z plátna zdánlivě vystupovaly do prostoru. Jensen upozornil na podivuhodnou zajímavost, že zvířecí kresby

jsou provedeny jedinou nepřerušovanou linií, a po tajuplné odmlce pokračoval.

„Tvůrci těchto kreseb byly bytosti s nesmírně rozvinutou představivostí, kreslířskou dovedností a maximálně vyvinutým smyslem pro účelnost. Navíc dokázali sledovat paralelně několik cílů. A paralelně několika cestami k nim své konání vést. Kdybychom my dnes chtěli porovnat jejich schopnosti s našimi, byl by mezi námi a jimi takový rozdíl jako mezi elektronickým počítačem z konce padesátých let, který disponoval jediným ústředním procesorem a prakticky holým jádrem operačního systému, a moderním multiprocesorovým počítačem, vybaveným multiprogramováním a sdílením času, s prakticky okamžitou odezvou a neohrazenými kapacitami. Kondor a pavouk i jiná zvířata mají tělo utkáno z jediné dlouhé čáry, takže linie těchto zvířecích těl mohly za prudkého slunce sloužit k bělení nití. Ale jindy, když se zrovna netkalo, nebo když bylo zataženo, mohly si na nich hrát děti. Obrazce mohly také docela dobře sloužit jako kultovní místa. Buďme však opatrní a objektivní. – Přiznejme korektně, že nemůžeme jednoznačně rozhodnout, jestli zmíněné obrazce tato kultovní místa naopak neoddělovaly!

S naprostou jistotou ovšem víme, že obrazce původně sloužily mimozemšťanům při navigaci nebo jako přistávací dráhy mezihvězdných korábů. Otázka, zda plavidla mimozemšťanů přistávala přímo na těchto liniích jako na ranvejích nebo paralelně vedle nich, je dnes už nezjistitelná. Víme, že to nikdy nikdo nerozpozná, protože vycházet z úvahy, že by používání drah způsobilo jejich opotřebování, je naprosto mylné. Mimozemšťané byli mnohem dokonalejší než my dnes a technické lapálie, s kterými se potýkáme při úpravě ranvejí, a to mnohdy dokonce neúspěšně, oni zvládali snadno, nebo se s nimi vůbec nesetkávali.

Nezvrátným důkazem tohoto smyslu, účelu a praktického využití nazcaských obrazců je skutečnost, že nejlépe jsou vidět z veliké výšky. – Příští týden ve středu, tedy už za pět dní, zahájí letečtí inženýři s řadou dalších spolupracovníků z naší Archeoastronautické společnosti rozsáhlá měření k testování optimální výšky viditelnosti těchto obrazců. Posléze proběhnou další výzkumy. Půjde o stanovení prahu viditelnosti těchto linií.

Mimozemští astronauti přibyli zdaleka. Přitom se pozůstatky z jejich cesty a známky o jejich působení našly až neuvěřitelně blízko. Přiletěli ze severu. Na sever od Nazcy, v Kolumbii, archeologové totiž objevili miniaturní zmenšeniny jejich plavidel. Jsou to maličká letadélka, několik centimetrů dlouhá a přes tisíc let stará. Celá ze zlata.“

Nad panoramatem Nazcy se objevilo zlatavě lesklé letadélko. Zakroužilo nad pavoukem, zakroužilo nad opicí a začalo se zvolna snášet. Pak jako by si to rozmyslelo – a odletělo. Ale vzápětí se vrátilo a zůstalo viset uprostřed ve vzduchu.

„Sami jedno z těchto letadélek-vesmírných plavidel vidíte na vlastní oči. Sami můžete pozorovat, jak pilot-astronaut, lépe řečeno jeho elektronické čidlo, čip nebo nejspíš mikroprocesor, sledoval linii a vyhodnocoval optimální dráhu pro přistání.“ Jensen se významně odmlčel.

„Tvar plavidla mnohému z nás připadá známý. – Ano, vážení

přátelé, nemýlíte se. Vaše tušení je správné. I vy jste takové plavidlo již viděli! Ve skutečnosti! Nejste si ovšem stoprocentně jisti, protože určitá drobnost nesouhlasí,“ usmál se shovívavě.

„Americký raketoplán Columbia není totiž zlatý. – Je stříbřitý!“ V tom okamžiku začaly nazcaské obrazce na plátně blednout. Letadélko se vzneslo ke slunci. Jeho obrys se přitom rozzářil ještě výrazněji. Pod ním se objevila silueta raketoplánu Columbia, obrovitá a nejprve nejasná, jakoby rozptýlená v husté mlze, ale vzápětí se začala zmenšovat a současně se obrys raketoplánu stával kontrastnější.

Přestože všichni sledovali úchvatné panoráma s napětím a soustředěně, sotva postřehli, že pravěký hvězdolet i moderní raketoplán se daly proti sobě do pohybu. Raketoplán stoupal vzhůru a hvězdolet klesal kolmo k zemi. Ale nesrazily se, jejich obrysy se rozmlžily – a pak se proluly. Vzápětí se ukázalo, že dokonale splynuly a úplně přesně do sebe zapadly.

„My už nemůžeme jen nečinně přihlížet. Teď, když už jsme schopni porozumět těmto poselstvím! Raketoplán Columbia je pokračováním díla mimozemšťanů! To oni vložili do lidských mozků myšlenky, které konstruktérům letadel, kosmických sond a raketoplánů pomohly stvořit tyto divy techniky. Proto my, lidé, jich musíme využít a splnit tak poslání, k němuž jsme svými mimozemskými učiteli vedeni. Musíme dostat svému předurčení a závazku, abychom poznávali stále důvěrněji taje minulosti. Abychom konečně plně a dokonale využili všechno krásné a moudré, co nám připravili v minulosti, co máme k dispozici v přítomnosti a co nás čeká v budoucnosti. Abychom odhalili tajemství dalekých světů a šířili tam svou civilizaci a pronikali hlouběji a hlouběji do nitra vesmíru. – A přibližovali se ve vzájemné pozemské shodě a mírové sounáležitosti svým kosmickým bratřím.

Naši kosmičtí tvůrci jsou nám v tom vzorem svou velkorysou velkomyslností. Vedli nás a chápou nás tak skvěle, že dokonce i naše omyly brali a berou pod svou ochranu. Se shovívavým pochopením dosud tolerují všechny naše filozofické směry, akceptují všechny naše teorie, všechny speciální vědecké disciplíny i všechna náboženství, slavná, mocná a světová, ale i nejrozmanitější podivné a zvláštní sekty, celou obrovitou mozaiku minulého, současného i budoucího světa.“

Tato ohromná, pestrá a barvitá mozaika se objevila v zářivém panoramatickém obraze, provázeném Beethovenou *Ódou na radost*: byly tu na sebe natěsnány spousty staveb, obrovských, skvělých a monumentálních. Každé místočko mezi nimi bylo využito pro sochu, masku, hrobku, reliéf nebo alespoň zvíře z paleolitické jeskynní malby. Zdálo se, že není možné, aby se tam všechny ty věci vešly, natož aby se v obrovském chaosu vůbec nějak snesly dohromady. Šlo ovšem jenom o prvotní dojmy. Ve skutečnosti všechno do sebe dobře zapadalo a celý obraz poskytoval úžasnou fantaskní podívanou. Byla to velice zdařilá montáž.

V pevnosti Sacsayhuamanu, vybudované z obrovitých mnoháuhelných bloků, se naši předkové probudili k životu. Jejich počínání pozorovaly a hodnotily přísné, ostře řezané tváře soch z Velikonočního ostrova. V pevnosti panoval dusivý nepřirozený klid jako před bouří. Bojovní Aztékové dávali

nepokrytě najevo své dobyvačné úmysly, zatímco Mayové se snažili situaci zvládnout svým naoko spirituálním počínáním. Avšak marně. Snahy Mayů prohlédli i zdánlivě povznesení Indové, kteří jakoby od světa odloučení prožívali svůj skutečný svět v neskutečně krásných monumentálních chrámových komplexech.

Podle Jenseny zřejmě měla vyvolat obdiv, a u mnohých diváků skutečně vyvolala, k strůjcům tohoto velkolepého divadla, ke stvořitelům světa, jakéhosi všeobsažného, smírně fungujícího systému života, a k tvůrcům archeoastronautické teorie jako základu té velkolepé a důmyslné podívané a celého principu, k Jensenovi, jenž tento svět tak dokonale vystihl a se vším všudy popsal.

Mnozí z Jensenových odpůrců si uvědomili, že mají před sebou protivníka velice schopného. Nejenom zaníceného, zaujatého a přesvědčeného propagátora svých myšlenek, ale také velice schopného a vynalézavého herce i režiséra v jedné osobě, který dokáže využít všech prostředků, aby diváka a posluchače strhl a přesvědčivě zaujal.

„Nyní nastal konec váhání, konec nejistoty. Moje teorie je před vámi. Já jsem ji objevil a všem vám ji předávám. Vy všichni

jste její součástí. Všechno, co bereme do rukou, vidíme očima, vnímáme smysly, naše myšlenky a pocity, to všechno je odvozeno od mimozemšťanů. Všechno je dílem mimozemské civilizace, našich tvůrců, inteligentních mimozemšťanů. – Jsme jejich dětmi!“

„Vypadáme jako mimozemšťané. – *Jsme mimozemšťané!*“

Poslední větu Jensen doslova vypálil. Po odmlce, ale bezprostředně a spontánně. Vtom se zarazil. Jeho mozkiem projelo jako šlehnutí blesku oslňující poznání, odhalující totožnost lidí a mimozemšťanů:

Lidé jsou mimozemšťané!

Ještě v posledních záblescích vědomí pochopil, že právě sám zničil celou svou archeoastronautickou teorii.

Hlaváč se o průběhu inaugurační přednášky dověděl druhý den z *Time*: Doctor honoris causa Klaus Jensen dostal v závěru své inaugurační přednášky infarkt. Nebylo mu pomoci. Smrt byla okamžitá.

Kontakt: Prof. PhDr. Jaroslav Malina, DrSc., Ústav antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, Viničská 5, 603 00 Brno, e-mail: jmalina@sci.muni.cz.